

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 236. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881558848.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Haab og Erindring

Trykt efter SS bd. 2, s. 197-201, hvis tekstgrundlag er *Bibliothek for nyttige Skrifter* (1772), nr. 52, sp. 409ff.

42

Tidens Fader: Gud. -*forflyder*: forsvinder.

43

fundet: følt. - *beholder*: her: husker, bevarer i erindringen. - *Gran*: (støv)korn. - *Alt*: allerede. - *drukne Skialdre(s)*: inspirerede skjalde, digtere. - *Skabningen*: det skabte, universet. - *Nedelted i dit Leer*: jf. Visd. 15,7, Rom. 9,21. - *Alfader*: Gud.

44

tilveye Støv: tildele mennesket. - *Velgiørende Gudinder*: haabet og erindringen. - *frygter for at græde*: måske i betydningen: frygter at (komme til at) begræde (tabet). - *Myrthekrandse*: sædvanligvis bryllupssymbol, symbol på uskyld og kærlighed; også glædessymbol. - *hvad tøver I?*: hvorfor tøver I? - *Hymne(r)*: højstemt især religiøs lovsang, lovprisning. - *ZADOKS sorte Børn*: saddukæerne, en jødisk sekt på (og før) Kristi tid, som har navn efter præsten Zadok eller Sadok. Saddukæerne afviste troen på opstandelsen, på en udødelig sjæl og på en belønning efter dette liv, jf. Mark. 12,18, Ap.G. 23,8; at saddukæerne kaldes *sorte*, kunne altså hentyde til, at deres lære er pessimistisk og/eller syndig. - *NERONER*: tyranner, egl. flertal af Nero, navnet på Roms despotiske kejser fra 54-68. - *HERAKLIT*: se n.t.s. 31. - *Den alforherlige*: her vel om håbet. - *Skabere*: skaber. - *Daphnes Krands*: laurbærkrans, se n.t.s. 67. - *Epheu* el. vedbend: attribut for vinguden, i gr. mytologi Dionysos, i rom. Bacchus. - *Palmer*: symbol på sejr, storhed, ære. - *min Gudindes*: dvs. håbets. - *underlige*: vidunderlige, underfulde.

45

raader for: styrer. - *Bautasteen*: mindsten i oldtidens Norden; på Ewalds tid opfattet som gravsten. - *Hekatombe(r)*: gr., egl. ofring af 100 dyr, stor offerfest. - *Din sølvgraa (...)* *Ævige*: *Glands* er subjekt, *Tinding* objekt. - *og du*: også du. - *Og vil jeg*: og jeg vil, eller: jeg vil også. - *Trophæ(er)*: sejrstegn. - *Vraae*: krog, beskeden bolig. - *for ved den*: foran den, forrest. - *dorisk*: ældste og enkleste gr. bygningsstil. - *Støtte*: søjle. - *Elysæisk*: salig, himmelsk; Elysium er if. gr. mytologi de saliges opholdssted i dødsriget (modsatning til Tartaros). - *Lethe*: i gr. mytologi den flod i underverdenen, hvoraf de døde drak for at glemme det forbigangne. - *giftig Slummer*: nok om den bedøvelse, den døde opnår ved at drikke af Lethe.

46

Gierne (smilende): her nok: ofte. - *huusholdrisk*: sparsommeligt. - *Harpax*: se n.t.s. 16. - *smaaelig*: nøjagtigt, omhyggeligt. - *Barde(rs)*: digter, sanger; egl. digter i keltisk og germansk oldtid. - *Dydens237Datter*: en ædel pige. - *Klang / Af Bachi Vaaben*: bægerklang. - *Rabner(s)*: Gottlieb Wilhelm Rabener (1714-71), ty. satiriker, brugt af Ewald som forbillede i prosasatiren *Philets Forslag om Pebersvendene* (1771) og komedien *Pebersvendene* (1773), jf. Vilh. Andersen (*Illustreret dansk Litteraturhistorie* bd. 2, s. 436). - *Klopstok(s)*: Friederich Gottlieb Klopstock (1724-1803), ty. digter, bosat i Danmark 1751-70, fik stor betydning for Ewald. K.s digtning betød ved sin betoning af følelser og deres udtryk et brud med rationalismen. Hans digte og oder (se n.t.s. 54) besynger venskab, kærlighed, Gud, natur og fædreland. Hovedværk: det episke digt *Der Messias* (1748-73). Se også efterskrift s. 192 og 195. - *afmaalt Lyd*: artikuleret tale. - *Hvad Farve*: hvilken farve. - *betyder*: betegner. - *Schlepppegrell*: R. C. von Schlepppegrell (1742-1819), da. officer. Det fremgår af førstetrykket, at »Haab og Erindring« er skrevet til F. C. S. i dennes stambog (dvs. bog, hvori venner skriver deres navn og evt. en sentens, et vers el. lign. til erindring). F. C. S. hørte til den kreds af unge officerer, Ewald var ven med.

47

udvikle: fremstille, udtrykke. - *Kamöne*: se ordlisten s. 223, *Camoene*. - *fortolke*: forklare. - *Selv ey*: end ikke. - *Tvil*: tvivl.